

תמצית הדף היומי

פרשת לך לך

ביצה מ- ר"ה ז

פרשת לך לך

ומעשרות בכור מעשר ופסח [דכתיב בהו ה' אלוקים], מעמד זה לקט שכחה ופאה [את העני עמך]. ולקמן אמרין דאחי נמי למעוטי יורש מבל תאחר. ב. לא תאחר לשלמו למעט חילופיו, ומקשינן דחילופין: בעולות ושלמים קרבין ועובר עליהן, ובחטאת מתה, ותודה שנתעברה בתמורתה לאו בת הקרבה [דק ה' תודה תורה להם ולא תמורתה, וכשתיתן קיימות ממביא להם ואומר שיהי' לשם אותה שהיא התורה]. ולמסקנא מיירי בחילופי עולות ושלמים שהומם וחיללו לאחר שעברו עליו שני רגלים, או ברגל עצמו ואליבא דר"מ שמוחייב ברגל אחד, וקמ"ל דלא אמרין דאחי מכה קמא. ג. והיה כך חטא להו"א דרשינן ולא בקרבנך חטא [דאין הקרבן נפסל], ודחי דמאחרים נפקא דילפי דבכור שעברה שנתו הוקש למעשר דלא נפסל משנה לחברתה, וכן עזאי יליף לשאר קדשים 'הבאים לרצות' שנא' בפיוגול אותו לא ירצה, למעט מאחר נדרו שנרצה, ומסקינן והיה כך חטא ולא באשך, וקמ"ל שאשטו של אדם מתה רק בעוון נדרים ולא בעוון בל תאחר. ד. מוצא שפתיך זו מצוות עשה, תשמור ל"ת, ועשית אוהרה לבי"ח שיעשוך, כאשר נדרת זה נדר, לה' אלוקים חטאות אשמות עולות ושלמים, נדבה כמשמעו, אשר נדרת אלו קדשי בך הבית, ומפרשינן דאף דגמרין להו מקראי אחרני [עשה מובאת שמה, ל"ת מלא תאחר לשלמו, ויקריב אותו שכופין אותו] איצטריך קרא לאמר ולא הפריש [ומיירי שאמר הרי עלי עולה ע"מ שלא אתחייב באחריותה] דלא קיימיה לדיבוריה ואינו דיבורא בעלמא, וכן להפריש ולא הקריב דמושהי גביה ולא אמרין דבכל מקום שנמצא כי גוא דרחמנא איתיה. ה. בפ"ך זו צדקה ומתחייב עליה לאלתר כיון דקיימי עניים, וקמ"ל דאף שנכתב בעניינא דרגלים לא אמרין שיהא דומיא דקרבתו. ו. ובאת שמה והבאתם למימור שעובר בעשה כבר לאחר רגל אחד, אבל לאחר ג' רגלים עובר בכל יום בל"ת [ותנא דאחד בכור ואחד כל הקדשים כיון שעברו עליהם שנה בלא רגלים או דגלים כלא שנה עובר בכל תאחר, לא תנא להכי, ולמסקנא בלאו קא מהדר, ולא בלאוי יתירי]. והא דבכלו פרה של שלמים וולדה בחג מוקמינן שהיה הוולד חולה בעצרת, או דחג היינו שבועות. * אמרין דעובר אף אם עברו שנה בלא ג' רגלים, ולר"ש דבעי כסדרן א"ש, ואף למ"ד דלא בעי כסדרן משכח"ל אליבא דרבי בשנה מעוברת דמונה שס"ה ימים, ואי אקדשה בתר חג המצות, כי מטי' שלהי אדר בתרא שלמה שנה בלא רגלים, ולרבנן דס"ל שמונה יב' חודש מיום מיירי שיעצרת היתה בה' סיון [כשניסן ואייר שניהם מלאים]. והקדשה למחרת בו' בסיון, ושנה לאחמ"כ חל עצרת בו' [שהיו שניהם חסרים], ודלא כאחרים דסברי שאין מעברין או מחסרין חדשים אף לצורך. * יורש עובר בכל תאחר שנא' מעמדך, ובעי כאשה כיון דאינה בראיה ומאידיך שייכא בשמחה [ולאבי און באשה כל דאחר דבעלה משמחה]. * מונין שנה לבכור תם ממותי שנראה להרצאה, ובכור בעל מום ממותי שעולד ומיירי שקום ליה בגויה שכלו לו חודשו.

מס' ראש השנה

פרשת לך לך

ד' ראשי שנים הן: באחד בניסן ר"ה למלכי ישראל [נפק"מ לענין שטרות שידעו איזהו סטר מוקדם הפסול, ולא יגבה ממשועבדים כלל]. מואה למלכות שלמה הוקשה ליציאת מצרים, ואמרין דאם הומלך בכ"ט באדר למחרת מונין לו שנה שניה וקמ"ל דיום אחד בשנה חשוב שנה בין בתחילת שנה ובין בסופה [ולכך במת בניסן ומינו אחר תחתיו בניסן מונין ליה ליה]. ולא אוליין בתר הזמן שנימינו להמליכו אפי' במלך בן מלך, וכן שייך למנות שנה אחת לשני מלכים. * השנים ליציאת מצרים נמנים בניסן וילפינן זאת להו"א מדכתיב שיהאך מת באב בשנת הארבעים ליציאת מצרים, ומשה דיבר לבני"ה בה"ח שבת בשנת הארבעים ליצ"מ, ואז כבר מת אהרן שנא' אחרי הכותו את סיחון שבא בגלגל שמת אהרן ונסתלקו עניני בכור [שנא' ויראור כל העדה כי נוע אהרן]. ומקשינן דנימא ר"ה בתמוז אב ואדר, ולמסקנא ילפינן מדכתיב ויחל לבנות בהודש השני בשני זהו שני לירח שמונין בו למלכותו דומיא דשני קמא.

פרשת לך לך

למלכי אומות העולם מונין מתשרי וילפינן מאירתחשתא, שהדברים שאמרו חנני לנחמיה בכסליו, אמרין נחמיה למלך בניסן, ושניהם היו בשנת עשרים למלך דילפינן בגו"ש שנת עשרים, אך מורש בתחילה היה מלך כשר ומנו לו מניסן [דכתיב בששי בשנת שתיים לדרוש וכתוב אח"כ בשבעי רבו ולא נאמר בשנת שלש לדרוש]. אך לאחר שהמניין מנו לו מתשרי [ובאדר כל העדה שש למלכו נסתים בנין הבית, ובאותו הזמן לשנה הבאה עלה עזרא, וכתבי דכבודו אב בשנה השביעית עלה לירושלים, ואם מנינן מניסן הו"ל למימר בשנה השמינית]. והמקורות שהמניין: א. מדרגת צרכי ביהמ"ק בכדי שיתפללו לשלום המלך, ואף שישירא הרגיל [עיינן רש"י] ליתן צדקה ע"מ שיחיה בנו הו"א צדיק גמור [שלאם אף ירשו לו תולה בעונו]. בניו אינו כן דקורא תגר. ב. שצוה משה כל שלש שורות של אבן יתנו אחת ואף של של, שאם ימרדו בו ויכל לשורפו, ושנה הוא משלמה שאף בנה כן דהא בנאו מלמעלה, ושקעו בבנין, וסדו בסיד. ג. מדהושיב שגל אצלו [למשכב, ואסור לגני נח] והיינו כלבה, וידעינן זאת להו"א ממשמעות שגל, וגבי בלשצאר לימדו את הכלבה ללשונות יין, ובקרא שזכינו לכתם אופיר זה בשכר שהתורה חביבה על ישראל כחביבות שגל לגויים. * ולמסקנא בעלמא שגל זו מלכה והכא מקובלנו שו כלבה ונקראה שגל משום שהקב"ה או הושיבה במקום שגל. ד. ליכא ראייה שהמניין מוזה בשנת בתחילה עורכי ביחובי חבלא קיצבה, ולבסוף קצב, דדילמא מעיקרא לא קים ליה בקיצותא. * באחד בניסן ר"ה לרגלים [היינו שהוא חודש ראשון לרגלים שחג הפסח חל בניסן] לעניין בל תאחר, ומתני' בר"ש דאין עובר בכל תאחר עד שיעברו ג' רגלים כסדרן, ומצינו ה' שיטות איתנו עובר בכל תאחר: א. לת"ק לאחר ג' רגלים ואפי' שלא כסדרן משהו כאלו ומנה את הרגלים אחר שכתבם בפרשות, ולאידך אתי למימר שיש לעצרת תשלומין כל שבעה דומיא דחג המצות, ואין להקישו להג הסוכות שיהא תשלומין כל ח' משום שבתפסת מוזה בשנת בתחילה עורכי ביחובי חבלא דהנ"מ לענין פ"ד קש"ב, אך לענין תשלומין- דראשון הוא]. אלא נכתב לומר שטעון לינה, ות"ק יליף תשלומין לעצרת דומיא דחודש שהוא למנויו אף עצרת למנויה [וכיון שנמנית ע"י שבועות מקריב שבע, ואף שבועות גם ימים כ"מ צדקה למינינו יומי ושבעו, ועוד דחג שבועות כתיב]. ב. לר"ג רגלים כסדרן ואף המצות תחילה, דחג הסוכות מיותר שבו דיבר הכתוב אלא נכתב כדי לומר שהוא אחרון. ג. לר"מ לאחר רגל אחד דכתיב ובאת שמה והבאתם שמה, ולאידך אתי לעשה. ד. לר"א בן יעקב בשני רגלים דכתיב אלה תעשו במועדיכם, ומיעוט מועדים שנים, ולאידך אתי להיקשא שכל מוספי המועדים מכפרים על טומאת מקדש וקדשיו. ה. לראב"ש עובר אחר חג הסוכות מדהור הכתוב ושנאו אף שבו סיים הכתוב.

פרשת לך לך

איתא בברייתא דפסח נכלל באלו שעוברים עליהם בג' רגלים, ולר' חסדא ככדי נקטה [דאינו עובר בשאר רגלים], ולר' ששת איירי בשלמי פסח וקמ"ל דאין דינן כפסח. * דרשות הפסוקים בדיני בל תאחר: א. ילפינן מקרא דכי תידור נדר בגו"ש דאף נדבה עמו, לה' אלוקים אלו דמין, ערכין, חרמין, והקדשות [שכולן קדשי בך הבית], כי דרש ידרשנו אלו חטאות אשמות עולות ושלמים [שהם חובה]. ה' אלוקים אלו צדקות

להצוות האחרות ולהצטרפות לשיטת התנאים במילי | K0504166339@gmail.com | מוקד ראשי - דרכי איש - 0504166339 * שטיבלך - דרכי איש [היכל השיעורים - בניילונית] * אהל יששכר רח' הגינת מנעוטיה 144 [בניילונית] * קרלין - רח' ברים - 0527616637 * שטיבלך מחד יצחק [במניסן בניילונית] * אמשינוב - הרב גגן - 0527118594 * כולל דורשי ציון - [בניילונית]. * כולל הצות - רח' מוצפי [בניילונית]. * ישיבת תורת רפאל - הבה"ח מ. אוזולאי הי"ו. * גבעה א. * אהל תורה - רח' הרב קארן [בניילונית] * בוסטון - נציג 0548461804 * היכל עובדיה - הרב אשר עמר הי"ו * ישיבת ברכת מרדכי - הרב טל | בני ברק: ישיבת ברסלב - ברלב | ירושלים: מקור בורך - 0527667506 * בית ישראל - מיר - 0583221000 * גבעת מרדכי - ישיבת חברון 0548502661 | הוצאת הגליל מוקדשת לע"ג הרב יהודה מאיר בן הרב יעקב שמשון המהר"ם שפירא מלובלין זצ"ל מחולל מהפכת הדף היומי שהשבוע חל יום היארצייט שלו